

“Nokdangko kusi ong·e nangrime rikkani”
Hopkins R. Marak.

Aganchengani:-

Kan·dike “Nokdango kusi ong'e nangrime, somaiko re·atani” ine topic-ko done gisik ra·ataniko on'pana nangnikenga. Maina ia salsomairango nokdangni manderang namen an'tangtangni janggi tanganina kamko ka·anio busy ong·a aro ua indaken dedrangranga poraianioba skie ra·anio namen busy ong·a ba bimchipna gita nanga aro School ba Collage-rangni subject-na an·tangtangko rake tarina nang·aiani gisepon nokdangna nokdangni manderang baksa somoi on·anio jakchakpilgijagipa ong·a. Ma·gipa Pagiparang nokdangko rikanina aro dedrangko dalat-chu·atanina kamrangko ka·e aro mittamrang business ka·anina somoirangko on·e nokdangna chu'gimik somoiko on'na gita manja. Jerangko kosako janapachim iarangko nangja inede ongja ia pilakon nokdangna nang'a indiba iarangkon dakanio nokdangni manderang baksa bakrimanio komigenchimba nokdangna somoiko on'na gita manjaode mai ong'genchim uko an'tangtangan chanchie nipachinaha. Dedrangrangi nokdangna somoiko on'na gita man'gijani a'selara facebook, whatsApp ba internet-ni games-rangna gisik on'nen aro uarangna pilak somoikon jakkalbatengani a'sel ong·a. Uani giminan nokdango Ma'a paa baksa somoiko chu·onga gita on'na gita man'ja.“Nokdango kusi ong'e nangrime, somoiko re'atani” Uan Isolni katta baksa janggi tangani aro uko pangnan nokdang baksa apsan olakkironganiosa ongna gita man'a aro uan chongmotgipa, aro kusi ong'batsrangipa aro Isolni patianiako man'gipa nokdang ong·a.

Kan·dike Nokdangni gimin niatna:-

Nokdang ine aganon Ma'gipa Pa'gipa, dedrang, nook dong·pagipa, cha'pagipa, rang gam aro matchu mate aro pilak jila ka'anirang ia pilakko man'gope nokdang ge'sa ong·a. Iarangoni pilak skotong ong'e nirok-simsakaniara Ma'gipa Pa'gipan ong·a. Beben dalbatsranggipa nokdangko nirokgipade Uan Isolan ong·a ine an'ching gisik ra'na nangchongmota. ‘Jihova nokko rikjaode Uko rikgiparang kam ka'gramaia Jihova songjinmako rakijaode, Nitimgipa mikrake donggramaia’(Gitrang 127:1). Unigimin nokdangara Isolnisa aro chu'gimkgipa rikgipara Isolsa ong·a.

Nokdango Ong'enganirang:-

Ia chasongo namen tangdogipa aro man'e cha'gipa nokdangrang gnang man'e cha'gipa nokdang ongjaoba an'tangtangni janggi tanganina kamrangko am'e ka'e bari baganrangko dake cha'giparang ongtoka aro indaken nokdangko alduenga, nirokenga aro gamrangko chimongenga. Iaindake rake kamko ka'e nokdangko aldugenchimo mangba nokdangni manderang baksa somoiko ra'e aganrikani komiangskaenga ine nikenga. Uani gimin nokdango bang'a dedrangni aro Ma'a Paani gisepgriko neng'nikatarang ong'enga aro jik-seni gisepoba meligrinna man'gijanirang ong'enga. Indaken banga nokdangrang nitogipa aro kusi ong'gipa nokdang ong'atna gita man'jaenga.

Nokdangna somoiko on'a man'gijaniba nam'gipa nangrimani donggijani:-

Nokdangna somoiko on'na man'gijani mingsa a'selara uan agre pile an'tangni man'gnina rikanigimin aro ua man'gnina mangmangsan gisiko done chanchiaiani gimin ong·a aro uan uni ka'sabatenggipa kam ong·a ine an'ching chanchiatna man'gen, maina uani giminsa somoiko nokdangna on'na gita man'jaenga. Minggipinara nangrimna man'gijani uan nokdangni manderangko chon'e ra'ani aro gamchatnikani gri ong·a.

Nokdangna ka'saaniko mesokaniara gam jinko chimongan baksa aro aldu mangmange dongani ongja. Indiba nokdangni manderang baksa pangnan somaiko ra'e Isolko olakkiani aro Uni Kattarangko janggi tangani baksa nangrimani duk ba sukko golporime uarangoni maikai chele dongna gita man'gen, nokdangna kusi katchaaniko ong'atgen, uni giminsa somoiko pangnan ra'na gita nanga. Maina nokdango nam'gipa nang'rimani dongjaon, saksa sakgipinna agane skie on'aniko dakna gita man'ja, nokdangko tomtom'anio rikna gita amja aro nokdango ku'cholsan ong'na man'ja. Unigimin an'ching pangnan nokdangna chu·onga gita somoiko on'e, namgipa ku·mong nangrimaniko dake an'tangtangni Isol baksa janggi tanganiko gipinrangna mesokskagiparang ong'na nanga.

Nokdang Maikai Katchagipa ong·a.

Nokdangko dake janggi tanganio neng·nikani ba duk-mikchiko cha·grongjawa inede ong·ja, maina ia pilakon nokdango changsaode cha·grong'aia. Indiba iarang baksan an'ching pangnan nokdango kusini donna nanga. Indide an'chingara maikai nokdango katchaaniko don'na man'gen? Maina katchaanira Gisikn biterang ong·ani gimin nokdango Gisiko re·rurae janggi tangon uni biterangde nabatelgipa ong·a. Nokdango kusi ong'gipa ongna skanggipa Isolko nokdangni skotong done aro Uno pangchake janggi tanggipa ong'na nang'a. Unbaksana pangnan Isolna bame janggi tanggipa ong'na nangchongmota unon pilak somoion nokdangko kusi ong'e rikna man'gipa aro nokdango kusiko don·kamjringgipa ong·na man·a. A·chik Ring·ani Git No. 295-o podsa indake an'ching ring·a "Gitelna bamgipa kusi ong'gnigipa, Ong'gen Salgin gamko man·gipa; Aganna namjawa ua suk bon'jawa, am'e p'lak janggini sukrangko". Unigimin an'ching pangnan Isolo pangchake, kenani baksan nokdango janggi tanggiparang ong'na jedakode an'chingni janggi tanganio janggin gamrang baksan nokdango kusi ong'e dong'na. Maina kusi ong'aniara ka·sanio dongkamgipa ong·a.

(a) Kusi ong'gipa nokdang ong'anio Isolni patianiko man'a:-

Ka'sagrikanichi nokdango kusi ong'gipa ong'ata. Ka'saniara Isoloni ong'a (I Johan 4:7-8). Uchin nokdangko kema ka'anio janggitangna, saksa sakgipinko ma·sichakgrike janggi tanganiko ong'ata, chu'ongnikaniko mandeni janggi tanganio pangnan dongkamaniko ong'ata aro ua chu·ongnikanichin pilak namgija gisikoniko salrike Isolni patianio pangnan janggi tang·a. Isol pangnan an'tangko ma·sie ka'sagrike janggi tanggipao patianiko dona.

Nokdango Nang'rime Somoiko Ra'e Rikkani:-

An'chingni nokdango nangrimani dongon, namgipa salsomoirangko tom·tome re'atna man'a aro saksa sakgipinni balrangko chilna dakchaka. Pangnan nokdango nangrimaniko dakengon skanggipa Isol baksanangrime somaiko re'atchenganian ong'a. Isol baksanangrime somaiko re'aton pilak nokdangni manderangnaba namgipa gunchi somaiko re'atna man'gen aro pilak namgipa ku·patianiko nokdangni manderang baksalantio janggi tange silrorona man·a.

Nangrime janggi tanganiara nokdangkosan tomtom'atgipa silroro'atgipa ong'ajja indiba an'chingni songsaro janggi tanganiko namen tangdoatgipa aro silroroatniko ong'atgipa ong'a, unbaksana Mondoliko rikanio namen bilakataniko man·a. Maina aganani gnang nokdang tom·tomosa, Mondolio silroroani arotomtom'ani gnang aro Mondoli tomtomani aro silroroani dong'osa A'song silroroa aro tom·toma. Iasilroro'aniko aro tom·tom'aniko ong;atanira nokdango nangrime janggi tanganichisa ong'a. Unigimin an'ching pangnan nokdango Isol baksanangrime pilak nokdangni manderangko namgipa janggi tanganio dona.

Bonatani:-

Isol baksan janggi tanganiosa pangnan an'ching nokdango kusi ong'e aro namgipa nangrimaniko saksa sakgipin baksanakna ama aro uachi mangmangsa pilak namgijagipa kamrang aro bilrangko chena man·a. Unigimin pangnan nokdangko rikengon Isol baksan ong'na nang'a. Isol gri an'ching nokdangko dakgenchim ong'ode, pangnaba Isolni patianirang an'chingni mikkangona sokbana amjawa "Jihova nokko rikjaode, Uko rikgiparang kam ka'gramaia: Jihova songjinmako rakijaode, Nitimgipa mirake donggramaia" (Gitrang 127:1) Hai an'ching pangnan Isol Jihovao pangchake nokdangko rikgiparang ong'na.

